

Möteteknik och formalia

Inledning

Inom en förenings lite större möten så används oftast en möteteknik. Detta för att effektivisera mötena och göra dem demokratiska genom att använda samma spelregler. Dessutom blir det lättare för styrelsen och andra att följa upp fattade beslut. Här kan du läsa om vilken möteteknik som kan komma att användas under Föreningskollegiet. Om det inte fungerar så kommer mötesordföranden att tillsammans med ombuden korrigera debattklimatet. Mötesordföranden är skyldig att genomföra mötet effektivt men samtidigt se till så alla hänger med och känner sig delaktiga i besluten. Tveka inte att fråga om det är något du inte förstår!

Först några generella punkter för alla att tänka på.

Var väl förberedd!

I början kommer alla vändor kring ett beslut att kanske kännas konstiga om du är ovan med termerna och tillvägagångssättet. Läs helst igenom hela detta dokument så ökar chansen till ett demokratiskt möte.

Turordning under sammanträde (plena)

En grunduppställning finns för de allra flesta besluten för att skapa struktur.

1. Föredragning, dvs. presentation av ämnet, utav eventuellt utskott.
2. Styrelsen har möjlighet att göra en föredragning.
3. Debatt/Ordet är fritt

Endast de som får ordet talar. Talarlista förs utav mötesordföranden eller bisittaren. Man anmäler sig genom att lyfta upp sitt röstkort när som helst under debatten, vissa undantag. Du kan också stryka dig från talarlistan när du vill.

Det finns tre inlägg som bryter talarlistan, dvs. ”går före i kön”:

- *Sakupplysning* när någon ber om fakta eller någon anger uppenbart felaktig information, t.ex. att jorden är platt. Tillåts ej för åsiktsinlägg.
- *Ordningsfråga* är t.ex. om någon ber om streck i debatten eller konkreta åtgärder som t.ex. paus eller öppning av fönster. Streck i debatten används när det är uppenbart att diskussionen har avstannat och samma argument upprepas och innebär att varje ombud endast får skriva upp sig en gång på talarlistan. Mer om detta längre fram.
- *Replik* får bryta talarlistan om någon gör ett påhopp mot dig eller om talaren misstolkat dig grovt. Bör användas sparsamt, fundera om du inte lika gärna kan skriva upp dig på talarlistan. Mötesordföranden beslutar om replik och eventuell kontrareplik skall tillåtas.

4. Komplettering/Slutord från utskott/styrelsen.

5. Kongressen redo att gå till beslut?

6. Propositionsordning, dvs. vilka förslag som ställs mot varandra.

7. Beslut

8. Reservationer, dvs. att man inte kan stå för det gemensamma beslutet. Lämnas in skriftligen under mötet och bifogas protokollet.

Yrkanden

För att Föreningskollegiet skall kunna ta ställning till ett förslag från något ombud måste det komma in ett skriftligt förslag, ett s.k. yrkande. Vill man lämna in ett yrkande bör man göra det i anslutning till att den fråga det gäller behandlas. Samtliga yrkanden som kommer in ställs rent mötetekniskt automatiskt mot avslag. Ett yrkande måste innehålla ett konkret förslag och vara undertecknat.

Exempel på bra yrkanden:

"att texten "Styrelsen skall" införs före ordet "sedan" på rad två i stadgarna"

"att sätta streck i debatten"

"att Föreningskollegiet skall ajournera sig i 10 minuter" (ajournera betyder att man tar en paus)

Några exempel på mindre bra yrkanden:

"att det blir så"

"att Styrelsen åtgärdar det"

"tycker jag"

Vill du ha hjälp med att skriva ett yrkande så fråga gärna någon i styrelsen.

När man tar ställning till om ett yrkande vunnit följer man två huvudregler:

1. Enkel majoritet (minst 50 %)
2. Kvalificerad majoritet (minst 66 %)

De flesta beslut kräver bara enkel majoritet, endast ändringar i stadgarna. Några få andra undantag kräver två tredjedels majoritet. Vid lika avgör lottning.

Rösträtt och beslut

Endast medlemmar som inbetalt föreningsavgiften senast innan mötets start och därmed noteras i röstlängden äger rätt att rösta på Föreningskollegiet. Vid ett beslut utgör alltid Styrelsens förslag huvudyrkande. Alla andra yrkanden som kommer in ställs först mot varandra och det segrande ställs mot huvudyrkandet.

Röstning i sakfråga

För att gå vidare från steg 1 till 2 osv. krävs det att någon ropar "votering".

1. Acklamation (ENDAST JA-ROP, bifall/avslag)
2. Försöksvotering (med röstkort som hålls upp, mötesordföranden uppskattar majoriteten)
3. Rösträkning (med röstkort, rösträknare kommer fram och räknar)
4. Namnupprop (Ja, nej eller avstår, en person i taget genom hela röstlängden) För att namnupprop skall ske krävs det att mer än hälften av ombuden begär detta. Bör undvikas pga. tidsbrist!

Hur tar då Föreningskollegiet i praktiken ställning till ett yrkande, dvs. hur fattas besluten? Vi tar ett exempel: Man har efter en debatt om stadgarna fått in två yrkanden; Johannas och Eriks, samt ett huvudyrkande som ligger i botten (Styrelsens första förslag till stadgar).

(Mötesordföranden med små kursiverade bokstäver, ombuden med stora bokstäver.)

Är Föreningskollegiet redo att gå till beslut?

- JA

Svaret är ja! (slår med klubban)

Jag föreslår följande propositionsordning: Att ställa Johannas yrkande mot Eriks yrkande och det vinnande mot huvudyrkandet. Kan Föreningskollegiet anta denna propositionsordning?

- JA

Svaret är ja! (slår med klubban)

Är det Föreningskollegiets mening att bifalla Johannas yrkande?

- JA (MINDRE STARKT)

Är det Föreningskollegiets mening att bifalla Eriks yrkande?

- JA (STARKT)

Jag finner att Föreningskollegiet bifallit Eriks yrkande. (slår med klubban)

Då ställer jag Eriks yrkande mot huvudyrkandet. Är det Föreningskollegiets mening att bifalla Kalles yrkande?

- JA (MINDRE STARKT)

Är det Föreningskollegiets mening att bifalla huvudyrkandet?

- JA (STARKT)

Jag finner att Föreningskollegiet bifallet huvudyrkandet (håller på att slå med klubban)

- VOTERING!

Votering är begärd och skall genomföras. Är det Föreningskollegiets mening att bifalla Eriks yrkande? (OMBUDEN RÄCKER UPP SINA RÖSTKORT)

Är det Föreningskollegiets mening att bifalla huvudyrkandet?

(OMBUDEN RÄCKER UPP SINA RÖSTKORT)

Jag finner att Föreningskollegiet bifallit huvudyrkandet. (bedömer antalet röstkort och håller på att slå med klubban)

- VOTERING!

Votering är begärd och skall genomföras. Är det Föreningskollegiets mening att bifalla Eriks yrkande?

(OMBUDEN RÄCKER UPP SINA RÖSTKORT, rösträknarna räknar röstkort)

Är det Föreningskollegiets mening att bifalla huvudyrkandet?

(OMBUDEN HÅLLER UPP SINA RÖSTKORT, rösträknarna räknar antalet röstkort)

Jag finner att Föreningskollegiet bifallet huvudyrkandet med 99 röster mot 38! (slår med klubban)

Det har inkommit en reservation. Jag läser upp den...

Så här kan det alltså låta under Föreningskollegiet.

Övriga begrepp

Proposition

Alla förslag som läggs av Styrelsen inför mötet. Till exempel så föreslår Styrelsen att ett nytt utskott ska startas som heter "klubbutskottet". Propositionen kallas "huvudyrkande" för att Föreningskollegiet ska ha något att ta ställning till även om inga motioner inkommit i frågan.

Motioner

Alla medlemmar har rätt att när som helst under året motionera till Föreningskollegiet om saker som rör föreningens verksamhet, riktlinjer eller organisation. Styrelsen är skyldig att behandla dessa i sin proposition till mötet. Så här går man till väga med en motion som inkommit från en medlem till styrelsen innan motionsstoppet för årets Föreningskollegium:

1. Medlemmen skickar in sin motion innan stoppdatum
2. Styrelsen behandlar motionen och ger rekommendation till beslut
3. Föreningskollegiet tar upp motionen för behandling
4. Om motionen bifalls är styrelsen skyldig att verkställa beslutet

Motioners hanterbarhet behandlas om det råder tveksamheter kring detta.

Är motionen hanterbar?

a: JA

Någon däremot?

b: JA

Vid a: Om motionen anses hanterbar ställs motionen mot avslag. Föreningskollegiet kan då avslå eller bifalla motionen.

Vid b: Motionen anses ej hanterbar, motionen är alltså obehandlingsbar och lämnas utan åtgärd. Detta om det till exempel inkommit en påskriven motion som bara innehåller ordet "hej". En sådan motion innehåller ju inget konkret förslag och Föreningskollegiet kan därmed ej behandla den. Det går så klart inte att bifalla eller avslå ett "hej". Trots detta får inte styrelsen bestämma sådant innan, endast kollegiet har rätten att avstå från en motion.

Streck i debatten

Används då Föreningskollegiet anser att debatten bör avslutas, t.ex. om inte fler nya argument framkommer. När någon yrkat på streck i debatten avbryts talarordningen och frågan behandlas omedelbart. Ordföranden läser upp samtliga inkomna yrkanden och ger de som vill lämna in ytterligare yrkanden en sista chans. Yrkandelistan justeras därefter och inga fler yrkanden kan komma in. Efter detta är gjort tar man ställning till streck i debatten. Bifalls streck i debatten så läser ordföranden upp alla som står på talarlistan, därefter får de som vill tala skriva upp sig på denna. Talarlistan justeras och inga fler får yttra sig i frågan. Avslås streck i debatten fortsätter debatten som om inget hänt. Nedan följer ett exempel på hur det kan gå till:

Nedan används små bokstäver när det syftas till mötesordföranden och stora bokstäver när det syftas till ombuden.

Med anledning av Styrelsens förslag till stadgar lämnar jag ordet fritt. (Mötesordförande noterar talare på talarlistan och efter en lång diskussion har ett ombud fått nog och lämnar in ett yrkande)

Det har kommit in en ordningsfråga om "streck i debatten". Med anledning av ordningsfrågan skall vi justera yrkandelängden. (läser upp yrkandena som tidigare inkommit.)

Är det nu ytterligare yrkanden som skall behandlas?

Kan vi därmed justera yrkandelängden? (ordförande slår med klubban)

Då lämnar jag ordet fritt med anledning om ordningsfrågan "streck i debatten"

(OMBUD TALAR)

Kan kongressen gå till beslut om ordningsfrågan "streck i debatten"?

(JA)

Är det Föreningskollegiets mening att sätta "streck i debatten"?

(JA)

Avslå detsamma?

(Svagare JA)

Jag finner att Föreningskollegiet därmed sätter streck i debatten. Följande personer är nu uppskrivna på talarlistan. Är det nu ytterligare någon talare som önskar skriva upp sig på talarlistan?

Därmed justerar vi talarlistan.

Då återgår vi till den ordinarie talarlistan, ombud 9, 67, 89 är uppskrivna.

Riva upp beslut

Man kan också försöka riva upp beslutet men då krävs att en enkel majoritet ändrar åsikt eller att en ny situation uppstår. Bör användas sparsamt.

Överklaga

Att överklaga går inte då Föreningskollegiet är det högsta beslutande organet i föreningen.

Personval

Personval sker med sluten omröstning om detta önskas. För att bli vald krävs enkel majoritet. Om det är fler än de som skall väljas som får enkel majoritet förklaras de med flest röster valda. Om färre än det antal personer som skall väljas får enkel majoritet förklaras dessa omvalda och man sätter in en andra omröstning. De som har flest röster men inte är invalda deltar i det andra valet osv. tills samtliga platser är tillsatta. Vid lika röstantal mellan två personer sker ytterligare en röstning och därefter avgör lotten.